

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/55/2015
Identifikačné číslo spisu:	7210010334
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7210010334.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného F. Z. pre zločin lúpeže formou účastníctva podľa § 21 ods. 1 písm. a/, b/, d/ k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 24. septembra 2015 v Bratislave dovolanie obvineného F. Z. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Molitorisa, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. júna 2012, sp. zn. 4 To 41/2012, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného F. Z. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice II rozsudkom z 3. februára 2012, sp. zn. 6 T 37/2010, uznal obvineného F. Z. za vinného zo zločinu lúpeže formou účastníctva podľa § 21 ods. písm. a/, b/, d/ Tr. zák. k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

zosnoval lúpežné prepadnutie Pošty 17 v Košiciach - Barci na ul. Pri Pošte č. 7, ktoré dňa 7. augusta 2009 v čase okolo 09.05 hod. v Košiciach vykonala A. U. a to tým spôsobom, že so zamaskovanou tvárou čiernou šatkou s bielym vzorom a s expanznou samonabíjacou pištoľou značky Blow, model F 92, kalibru 9 mm P.A., ktorú držala v pravej ruke, vstúpila do uvedenej budovy, pristúpila k poštovej priehradke č. 2 a cez priehradkový otvor namierila zbraň na pracovníčku pošty Q. R. a požadovala vydať všetky peniaze, načo menovaná pracovníčka odišla do vedľajšej miestnosti, kde zatvorila za sebou dvere, načo následne páchatelka A. U. z budovy pošty ušla na neznáme miesto, čím poškodenej spoločnosti POŠTA a.s., Thurzova č. 1, Košice, SR svojím konaním žiadnu materiálnu škodu nespôsobila a pracovníčke Q. R. nespôsobila žiadnu ujmu na zdraví, obvinený na vykonanie lúpežného prepadnutia A. U. naviedol, pričom jej na toto prepadnutie poskytol pomoc tým, že jej pomohol zadovážiť zbraň, poradil jej ako má ozbrojenú lúpež vykonať, pred spáchaním lúpeže ju zaviezol k budove uvedenej pošty, aby si miesto činu prezrela a utvrdzoval ju v tomto predsavzatí až do samotnej realizácie uvedenej lúpeže.

Okresný súd obvinenému F. Z. za to uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obvinený F. Z., čo do výroku o vine a treste, a okresný prokurátor, čo do výroku o treste. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 13. júna 2012, sp. zn. 4 To 41/2012 podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám vo veci tak, že obvinenému uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 4, § 37 písm. m/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti rozhodnutiu podal obvinený F. Z. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Petra Molitorisa dovolanie, ktoré oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

V dovolaní uviedol, že rozhodnutie bolo vydané v rozpore s procesnými zásadami Trestného poriadku, krajský súd sa dostatočne nevyrovnal s jeho odvolacími námietkami a rozhodnutie sa opiera o dôkazy nevykonané na hlavnom pojednávaní. Predovšetkým poukázal na skutočnosť, že k preukázaniu skutku bol vykonaný iba jeden priamy dôkaz, a to výpoveď svedkyne U., pôvodne spoluobvinenej. Súd vychádzal iba zo znaleckého posudku a neprihliadol na osobnostné pomery svedkyne a jej predchádzajúcu trestnú činnosť, na ktorú ju nikto nenaviedol. Svedkyňa bola schopná si udalosti vymyslieť, prípadne do vlastného správania zakomponovať inú osobu ako spolupáchateľa. Jej výpovede sú rozporné a vyvrátené výpoveďami iných osôb. Svedkyňa trpí duševnou poruchou, v dôsledku ktorej si dlhodobo idealizovala vzťah s obvineným. V minulosti opakovane preukázala snahu obvinenému finančne vypomáhať a riešiť dlhy za neho. Tvrdenia svedkyne o existencii dlžôb, pre ktoré ju mal obvinený naviesť na spáchanie lúpeže, bolo v konaní vyvrátené. Dlhy splácal sám alebo za pomoci svojej rodiny. Svedkyňa konala z vlastnej iniciatívy.

Obvinený ďalej namietol nesprávne vyhodnotenie nepriamych dôkazov, ktoré nepreukazovali jeho účasť na trestnom čine svedkyne U.. Krajský súd prihliadol na výpoveď svedka JUDr. H. napriek tomu, že ju predtým označil za nedôveryhodnú. Spájanie výberu predajne zbraní zo strany svedkyne U. s osobou obvineného bolo založené na vykonštruovaných záveroch s cieľom preukázať pomoc a organizátorstvo obvineného pri lúpeži.

V konaní nebol zistený stav veci bez dôvodných pochybností, preto súdy mali vyhodnotiť dokazovanie v prospech obvineného a aplikovať princíp in dubio pro reo.

K namietanému nevykonaniu dôkazov na hlavnom pojednávaní uviedol, že sa jedná najmä o listinné dôkazy, ktoré boli súčasťou vyšetrovacieho spisu, a to záznamy z komunikácie medzi ním a svedkyňou U. zo sociálnej siete a prepis údajnej SMS komunikácie medzi nimi. Na základe nich si súdy utvárali obraz o jeho vzťahu so svedkyňou U. a motíve spáchania skutku, pričom neboli prípustným spôsobom verifikované.

Dovolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II, ktorý uviedol, že odsúdeniu obvineného predchádzalo rozsiahle dokazovanie, skutkový stav bol náležite zistený a dôkazy vykonané zákonným spôsobom. Na základe obvineným namietnutých skutočností nebolo potrebné modifikovať právoplatné rozhodnutie súdu. Dovolaciemu súdu preto navrhol dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným F. Z. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Košice II, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. namietol nevykonanie listinných dôkazov na hlavnom pojednávaní verifikovaným spôsobom.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní konanom 20. októbra 2010 prečítal v súlade s § 269 Tr. por. prepis SMS správ a výpis z portálu popec nachádzajúcich sa vo vyšetrovacom spise. Dôkazy boli získané na základe výzvy vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Úrad justičnej a kriminálnej polície z 19. októbra 2009 adresovanej E. U. na vydanie vecí podľa § 89 ods. 1 Tr. por. - zošita dcéry A. U. s SMS správami medzi ňou a F. Z. a záznamu komunikácie medzi A. U. a F. Z. uskutočnenej prostredníctvom stránky www.popek.sk, uloženej v pamäti počítača (zápisnica o vydaní vecí, č. l. 294).

Predmetné dôkazy boli získané a vykonané zákonným spôsobom v súlade s Trestným poriadkom. Súdy nemali pochybnosti o autenticite komunikácie medzi svedkyňou A. U. a obvineným F. Z., pričom ich vzťah potvrdzovali aj výpovede iných svedkov. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že posúdenie vierohodnosti dôkazov je výlučne v kompetencii súdov nižšieho stupňa. Dovolací súd je oprávnený skúmať iba zákonnosť vykonaných dôkazov.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. nebol naplnený.

Obvinený v dovolaní uplatnil aj dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Obvinený v dovolaní nenamietal nesprávnu právnu kvalifikáciu alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obsahom jeho dovolania je rozsiahle posudzovanie vykonaných dôkazov a polemizovanie so závermi súdov. Takéto námietky, smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nebol daný.

Najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por., a preto dovolanie obvineného F. Z. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.